

SZOVJET KÖNYVTÁRAK TAPASZTALATAIBÓL

A műszaki haladásért

*A lüszjvai fémkohászati üzem könyvtárának tapasztalataiból.
A Trud, 1952. július 24-i (174.) számából.*

Húsz éve működik műszaki könyvtárunk. A lüszjvai fémkohászati üzem dolgozóinak ezrei váltak ez idő alatt a könyvtár olvasóivá. Ma a könyvtár állománya 30 ezer kötet. Annak érdekében, hogy a műszaki irodalmat közelebb vigyük a dolgozókhoz, 26 vándorkönyvtári részleget szerveztünk, amelyek 1952. öt hónapja alatt kb. hétezer könyvet adtak kölcsön.

Törekvésünk, hogy minél jobban kielégítsük olvasóink igényeit és ezért olyan irodalmat fizetünk elő, amely segítséget nyújt a termelési feladatok sikeres megoldásához és a szakmai képzettség emeléséhez. Sok dolgozó tanul az esti iskolákon, a technikumokban, levelező-tanfolyamokon és egyéb fajtájú szakkörökben. Tanuló-olvasóink névjegyzéke alapján válogatjuk ki számunkra a különféle területekre vonatkozó irodalmat. A záróvizsgára készülő technikum hallgatók számára külön vándorrészleget létesítettünk.

Az olvasók számára más könyvtárakból is kölcsönözünk könyveket. Öt könyvtárral tartjuk a kapcsolatot. Ezek: a *Szovjetunió Allami Lenin Könyvtára*, a *Szénipari Minisztérium Allami Tudományos Könyvtára*, a *Közponyi Tudományos Technikai Könyvtár*, a *Molotov Allami Könyvtár*. Csak ebben az évben sok tízezer könyvet kölcsönöztünk tőlük, amelyek között volt például az *»Acélszerkezetek«*, az *»Emailgyártás«* c. mű, mineralógiai tankönyv, stb.

A könyvtár aktív segítséget nyújt olvasóinak szakmai képzettségük növeléséhez. *Deszjatkov* elvtárs, a szovjet hadsereg leszerelt katonája, a vasúti műhelyben kezdett dolgozni. Semmiféle szakmai képzéssel nem rendelkezett. Javasoltuk tehát, hogy iratkozzék be a könyvtárba és segítséget nyújtottunk számára a könyvek kiválasztásánál. Ettől kezdve rendszeresen tanulmányozta a vasúti közlekedés kérdéseit és egy bizonyos idő múlva mozdonyvezetői képesítést szerzett. *»Az előrajzolás alapjai«* és *»Előrajzolás a gépgyártásban«*, stb. című könyvek segítségével nyújtottak *Jezsov* elvtársnak, a javító-mechanikai műhely munkásának, hogy szakképzett előrajzolóvá váljék.

Ilyen példák százával fordulnak elő.

Könyvtárunk a kohászok kultúrpalotája tágas helyiségeiben van. Az olvasóteremben mindig rendelkezésre állnak az új folyóiratok és lapok. Itt rendezik a műszaki könyv- és folyóiratkiállításokat is, amelyeket havonként legalább egyszer megújítanak. Havonként megküldjük az územeknek a könyvtárba érkezett újdonságokról készült nyomtatott értesítőt, amelyet az olvasóteremben is kifüggesztünk.

Széles körben propagáljuk az újítók és feltalálók tapasztalatait ismertető irodalmat. Ezeket a könyveket külön vitrinekben állítjuk ki. Tematikai kiállításokat rendezünk a termelés aktuális kérdéseivel, a műszaki konferenciák és az újítóértekezletek anyagával kapcsolatban. Az utóbbi időben kiállítást szerveztünk például a szülkraforgácsolással, a magasfrekvenciájú árammal való edzéssel, a munkabiztonsági technikával foglalkozó könyvekből. Az olvasóteremben kiállítjuk a kiadók prospektusait, katalógusait, az *»Urali technika háza«* röpirat-bibliográfiáit. Mindez segítséget nyújt az olvasóknak a szükséges irodalom kikereséséhez és módot ad arra, hogy megismerkedjenek a könyvespolcon megjelenő újdonságokkal.

Meghonosítottuk azt a kiszolgálási módot is, hogy a mérnököket, a műszaki dolgozókat és a sztahanovistákat egyenlően is tájékoztatjuk a könyvújdonságokról. Ez eleinte nehézkesen ment, mert nem ismertük eléggé az olvasók igényeit. Most már jól működik az egyéni tájékoztatás. Figyelmeztető nyomtatványokat készítettünk. Mihelyst új könyvet kapunk, kitöltjük az úrlapokon a szükséges adatokat és ezeket megküldjük az olvasóknak, figyelembe véve érdeklődési területüket.

Az elmúlt év végén megkapta könyvtárunk *Vitkin*: *»Horganylemez«* című könyvét. A horganylemez gyártásáról kevés könyv jelent meg, ezért ez a mű élnék érdeklődést váltott ki nemcsak a mérnökök és műszaki dolgozók körében, hanem a hadgyártással foglalkozó műhely egyszerű munkásainál is. Ez a jelenség arra ösztökölt bennünket, hogy szervezzük meg a könyv kollektív megbírálatát. Javaslatunkat az üzemi műszaki osztály támogatta és elrendelte három mérnöknek, hogy a lapos referátumokat dolgozzanak ki. A könyvtárosok előkészítették a helyiséget, értesítették a munkásokat, mér-

nököket és műszaki dolgozókat és a könyvben lévő képek vetítésére alkalmas készülékről gondoskodtak. A színesfém-bevonat laboratóriumának vezetője — *Vasziljev* elvtárs és *Burillo*, valamint *Smürev* technológus elvtársak érdekes referátumokat tartottak. A munkások számos kérdést tettek fel, *Kirilov* elvtárs, cinezói munkás az iránt érdeklődött, hogy az egyetlenen réteg miért csak a lemez alsó felén van. *Kirszanov* munkás azt kérdezte, milyen jelentősége van a szárazcinezési eljárásnak.

A részvevők rámutattak a könyv hiányosságaira is. Arról beszéltek, hogy az olvasztóanyagokról szóló fejezetben kevés szó esik az olvasztóanyagok adalékairól és jelentőségükről. Sok ellentmondó megállapítást is találtak a könyvben, főleg azokban a fejezetekben, ahol a fedőréteg vastagságáról és az ezt befolyásoló tényezőkről van szó.

A bírálát igen hasznos volt. A munkások mélyebben behatoltak a gyártási folyamatokba, érdeklődni kezdtek a műszaki irodalom iránt, sok új olvasó iratkozott be a könyvtárba.

A *Vitkin* könyvéről tartott előadások sikere azt a gondolatot vetette fel előttünk, hogy rendszeresítsük az újdonságok megbeszélését a műhelyekben. A zománcozóműhelyben *Loksin*: »A fémgyártmányok zománcozása« című könyvét vitatták meg. Az előadók — *Zelenszkaja* és *Szavrova* elvtársnők — nemcsak azokról az új dolgokról beszéltek, amelyek a könyvben találhatók, hanem arról is, ami ugyan nincs a könyvben, de amit már a gyártásnál felhasználtak. Részletesen foglalkoztak az üzemi laboratórium mérnöke — *Rozsdasztvenszkij* elvtárs — által javasolt elegyszámítási módszerrel. Ez a módszer sokkal egyszerűbb és alkalmasabb, mint a könyv szerzője által ismertetett eljárás.

A könyvtár azzal, hogy a műszaki irodalom segítségével propagálja a szovjet tudósok élenjáró elméleteit és az újítók tapasztalatait, elősegíti az olvasók kulturális színvonalát és termelési aktivitását további fejlesztését. Az elmúlt évben újítottuk több mint 10 millió rubelt takarítottak meg az üzemmek. Az újítók között sok aktív olvasó van. Számos értékes javaslatot nyújtott be *Volinov* elvtárs, a központi villanytelep karbantartó mestere. *Kovtun* mérnök elvtárs három év alatt félmillió rubelt megtakarításhoz segítette az üzemet. *Sztoľhov* elvtárs, a központi villanytelep mérnöke, javaslatot nyújtott be a turbina-szivattyúk kondenzedényében lévő kondenzvíz szintjének szabályozására szolgáló automatikus szabályozó szerkesztésére vonatkozóan. Ez több mint 10 ezer rubel évi megtakarítást jelentene.

A továbbiakban még nagyobb igyekezettel fogjuk segíteni az üzem kollektíváját az élenjáró munkamódszerek elsajátításában, a gyártás tökéletesítésében és a műszaki haladásért folyó harcban.

A. ZSELEBEVA

Hogyan használja a könyvtár a sajtót a tömegnevelő munkában

Ha a könyvtáros tömegnevelő munkáját jól akarja elvégezni, ha olvasóit lehetősége szerint a legmagasabb színvonalon akarja kielégíteni, nem nélkülözheti az időszeri sajtót: a hírlapok és folyóiratok gazdag anyagát. Bár egyes könyvtárakban szép számmal vannak napi-, hetilapok, folyóiratok, a tapasztalat mégis az, hogy ezek anyagát nem használják fel kellőképpen. Az olvasórétegek különböző igényeit figyelembevéve, a könyvtárnak számos lehetősége van arra, hogy a sajtó anyagát megismertesse az olvasókkal, hogy ezen keresztül segítséget adjon a népnevelőknek, előadóknak, gazdasági, tömegszervezeti funkcionáriusoknak.

Milyen feladatai vannak a könyvtárnak a sajtóval való munkában?

Az első kérdés, amit el kell dönteni, hogy milyen hírlapokat, folyóiratokat gyűjtsön a

könyvtár. Figyelembe kell itt venni a helység, az üzem jellegét, a mutatkozó igényeket, a könyvtár nagyságát és anyagi erejét. Eppen olyan helytelenül jár el az a könyvtáros, aki túl sok, ki nem használt folyóiratot, napilapot járát, mint az, aki nem szerzi meg mindazokat a folyóiratokat, amelyekre olvasóinak szükségük van. Természetesen itt csak az általános szükségletekről lehet szó. A könyvtáros nem veheti figyelembe a folyóiratrendeléseknél egy-két olvasó különleges igényeit. Feltétlenül szükséges azonban, hogy minden falusi és üzemi könyvtárban megtalálható legyen a SZABAD NÉP, a NÉPSZAVA, (falun a SZABAD FÖLD), a MŰVELT NÉP, A KÖNYVTÁROS, az ÉLET ES TUDOMÁNY, valamint az megyei, illetve üzemi lapok. Ezekon kívül természetesen a békeharcot propagáló, a Szovjetunió hatalmas fejlődé-